

POSUDEK NA DIPLOMOVOU PRÁCI A INSCENACI

VÍT KOŘÍNEK: *REŽISÉRSKÁ DRAMATURGIE A HRDINA ZÁPADU* (J. M. SYNGE)

Vít Kořínek předkládá k obhajobě diplomovou práci s názvem *Režisérská dramaturgie*, v níž v perspektivě této problematiky zpracovává svou cestu od bakalářské inscenace (*Poražených* V. Dyka) k inscenaci diskové (*Hrdinovi západu* J. M. Syngea).

Vedení této práce jsem převzala od kolegy prof. Vedrala ve chvíli, kdy byly již její základní téma a badatelská struktura určené a formulované. Pojem 'režisérská dramaturgie' používá V. Kořínek analogicky k pojmu dramaturgie herecké. Jeho zájem a úvahy tedy směřují k momentu režisérový volby výchozího materiálu (hry či látky) pro budoucí inscenaci; v tomto momentu spatřuje V. Kořínek už součást režisérova tvůrčího aktu, který je třeba formulovat s ohledem na jeho dosavadní i rýsující se umělecké směřování i potenciál a především s ohledem na jeho osobní téma. Kořínek tak navrhuje 'dělit' materiály do tří kategorií, a sice takové, které režisér dělat „nesmí, může a musí“, přičemž mu jde o pojmenování základních aspektů režisérova uvědomění si, do které kategorie ten který materiál spadá.

V. Kořínek dělí svou práci do dvou částí. V té první rozvádí problematiku režisérské dramaturgie na příkladu vlastního hledání titulu pro diskovou inscenaci. Kriticky, osobně, přitom však věcně se vyrovnává se svou bakalářskou inscenací *Poražených*, která nenaplnila jeho očekávání. Dykovu jednoaktovku z období francouzské revoluce považoval za ideální materiál, za hru, kterou vzhledem ke svému zájmu o historii jednoduše dělat „musí“. S odstupem s obdivuhodnou schopností sebereflexe bez sebelítosti naznává, že tato volba byla vedena racionálními úvahami a konstrukcemi, spíše než vnitřním porozuměním textu a jeho tématům, což se negativně promítlo i do práce s herci a s prostorem. Právě hluboký vnitřní zmatek, který v něm nezdár bakalářské práce vyvolal a který jako by zatížil hledání diskového titulu, se stal výchozím bodem úvah, jež vyústily do této magisterské práce.

Dále tedy autor prochází jeden po druhém jednotlivé návrhy a nápady na diskovou inscenaci, přičemž u všech kriticky zkoumá a věcně hodnotí důvody nevhodnosti, ale rovněž možný potenciál. Na adaptaci Aristofanovy *Lysistraty* začal pracovat především proto, že měl pocit, že má pro titulní postavu ideální představitelku v jedné ze svých spolužaček – hereček. Nepostupující práce mu umožnila si uvědomit, že se jednalo opět o volbu, která zůstala na povrchu a nevycházela z vnitřního souznění s tématy hry. Ke stejnému závěru, tedy že si svou koncepci ze hry „racionálně vydestiloval“, došel i v případě *Antonia a Kleopatry*. Úvahy nad Büchnerovým *Vojckem*, v němž chtěl obsadit pár Marek Frňka – Barbora Váchová do role Vojcka a Marie, mu umožnily uvědomit si hereckou kompatibilitu těchto dvou představitelů.

Ta jej zase dovedla k přemýšlení o Beaumarchaisově *Figarově svatbě*, od které nakonec upustil, neboť v sobě nenacházel vnitřní potřebu tuto komedii dělat; úvahy nad ní mu však pomohly naznat, že alespoň žánrově už začíná nacházet svou cestu. Zároveň však cítil puzení zpracovat téma generačního konfliktu, které jej na jistou dobu navedlo k uvažování o Schillerových *Úkladech a lásce*, kde ovšem zase narážel na problém obsazení. Všechna tato dílčí poznání spolu se společensky i lidsky vyostřenou situací danou izolovaným způsobem života během covidové epidemie nakonec V. Kořínka dovedly k Syngeovu *Hrdinovi západu*, v němž našel ideální materiál k rozvíjení aktuálních osobních témat svých i herců i své potřeby s herci mimovat a komediálně rozehrávat; tedy k textu, který v danou chvíli jako režisér dělat „musel“. Celá tato první část je psaná velice jasným způsobem, autor zde nachází vzácnou rovnováhu mezi osobním až intimním přístupem a analytickým, věcným odstupem.

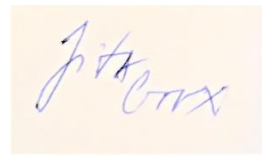
Druhá, obsahem rozsáhlejší část práce se otázce režisérské dramaturgie věnuje z teoretické perspektivy. Problematiku režisérova výběru textu nebo látky k inscenování zde zkoumá na základě konkrétních příkladů i reflexe různých režisérských přístupů. Klade otázky spjaté s osobnostními faktory, které jednotlivé režiséry při volbě materiálů vedou, ale i s faktory vnějšími, které do volby promlouvají a nutně ji ovlivňují. Polemizuje s přístupy, které nazývá jednak řemeslným (kde je otázka výběru textu nepodstatná, neboť režisér by měl být schopný inscenovat jakýkoliv materiál), jednak překladatelským (který upozaďuje režiséřův osobní přínos, neboť scénické řešení jako by už bylo v samotném textu obsažené). Oproti nim vyzdvihuje režii jako činnost skutečně tvůrčí, během níž dochází k realizaci režiséřovy jedinečné vize vycházející mimo jiné z jeho lidské životní zkušenosti a z rozvíjení témat, ke kterému jej tato zkušenost pudí. Zkoumá možnost uplatnění režisérské dramaturgie z hlediska repertoáru divadelní instituce i z hlediska osobního repertoáru režiséra, rozvíjí analogie mezi dramaturgií režisérskou a hereckou a věnuje se vztahu mezi režiséřovými dramaturgickými volbami a estetikou jeho inscenací. V celé této části se opírá o rozsáhlou odbornou literaturu (J. Vostrý, Z. Sílová, O. Zich, J. Grossmann, O. Zich, K. H. Hilar, F. Götz, F. X. Šalda, ale i K. S. Stanislavskij, S. Ejzenštejn, B. Brecht nebo P. Brook), kterou nepoužívá pouze ilustrativně, ale kriticky, tj. vede se jmenovanými polemický dialog. Ke zkonkrétnění jednotlivých perspektiv přispívá i hojně rozvíjení příkladů z praxe, které autor čerpá nejen z vlastních inscenací (potažmo těch, na kterých se podílel), ale od dalších českých či světových režiséřů (namátkou H. Burešová, Š. Pácl, J. Pokorný, Skutr či M. Thalheimer, B. Wilson ad.); i zde prokazuje dobré analytické schopnosti.

Celkově se dle mého názoru jedná o práci výjimečnou svou rovnováhou mezi reflexí osobní zkušenosti a její analýzou a nahlédnutím v širších souvislostech. V. Kořínek píše čtivě,

jasně, strukturovaně, k věci, poučeně. I relativně intimní témata jsou pojata věcně, přitom však s příslušnou dávkou inspirativní obrazivosti. Jeho práci navrhuji ohodnotit výjimečnou známkou A.

Na závěr bych ráda dodala, že V. Kořínek byl před několika dny podmíněně přijat do doktorského studia v oboru Scénická tvorba a teorie scénické tvorby. V jeho rámci se sice chystá věnovat jinému tématu, věřím však, že jeho prvním doktorandským úkolem by mohlo být upravení magisterské práce do tvaru odborné stati a její publikace.

V Praze, dne 7. 6. 2022

A rectangular box containing a handwritten signature in blue ink. The signature appears to be 'Jitka Goriaux' written in a cursive style.

Doc. Mgr. Jitka Goriaux, Ph.D.